

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 322/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Hanáček & Hanáčková, s.r.o., Záhradnícka 41, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-16C/20/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-16C/20/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-16C/20/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 322/2025-11 z 23. júna 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví.

Sťažovateľka zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov.

2. Z ústavnej sťažnosti a predloženého súdneho spisu vyplýva, že žalobou doručenu 26. apríla 2019 pôvodne Okresnému súdu Bratislava I (sp. zn. 16C/20/2019) sa sťažovateľka ako jedna z piatich žalobcov proti žalovaným (1 až 49) domáha určenia neplatnosti uznesení vlastníkov bytov a nebytových priestorov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

3. Spolu so žalobou bol okresnému súdu doručený aj návrh žalobcov (vrátane sťažovateľky) na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý okresný súd uznesením z 13. júna 2019 zamietol. Proti uzneseniu podali všetci žalobcovia odvolanie a Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 9Co/114/2019-113 z 29. júla 2019 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Výkon súdnictva vo veci sťažovateľky v dôsledku tzv. súdnej mapy prešiel 1. júna 2023 z Okresného súdu Bratislava I na mestský súd, kde je vec naďalej vedená pod sp. zn. B1-16C/20/2019.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že od podania žaloby uplynulo šesť rokov, pričom do podania ústavnej sťažnosti nebolo vo veci rozhodnuté. Je zrejmé, že v konaní došlo k prieťahom, a to bez zavinenia sťažovateľky.

6. Predmet konania považuje sťažovateľka za bežnú súčasť rozhodovacej agendy súdu bez zvýšenej faktickej náročnosti (prameňom práva na rozhodnutie vo veci je jeden zákon). Vec si nevyžaduje vykonanie veľkého množstva dôkazov ani preskúmanie odborných otázok, keď by sa vyžadovalo do konania pribrať znalca (tlmočníka), vo veci nedochádza k posudzovaniu cudzieho práva. Zo strany sťažovateľky nedošlo k žiadnemu obštrukčnému konaniu narúšajúcemu priebeh konania ani k žiadnym podaniam, ktoré by predlžovali rozhodovanie konajúceho súdu. Mestský súd (a jeho právny predchodca) v napadnutom konaní od podania žaloby, teda od roku 2019, nariadil vo veci iba dve pojednávania, čo je vzhľadom na šesťročné súdne konanie možné považovať za extrémne nežiaduce, a to aj v nadväznosti na zložitosť sporu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

Vyjadrenie mestského súdu:

7. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti zo 7. júna 2025 stručne zhrnula doterajší priebeh napadnutého konania. Žaloba bola podaná na okresnom súde 26. apríla 2019, pričom súd najprv rozhodol o neodkladnom opatrení, ktoré bolo potvrdené uznesením krajského súdu z 29. júla 2019. Následne súd vykonával písomné štádium konania, pričom z dôvodu potreby vyhotovenia prekladov poveril predkladateľku preložením listín do a následne aj z talianskeho jazyka. Zákonný sudca nariadil termín pojednávania 15. októbra 2024 (teda ešte pred podaním ústavnej sťažnosti), ktorý vzhľadom na zaťaženosť súdu a množstvo vecí bolo možné

nariadiť až 19. mája 2025. Pojednávanie sa v predmetný deň uskutočnilo a bolo odročené na 22. september 2025, na ktorom súd v zmysle návrhov pristúpi k výsluchu navrhovaných svedkov.

8. Poukázala na to, že vzniknutá situácia nastala už v predchádzajúcom období a jej vyriešení nepomohla ani tzv. súdna reforma, na základe ktorej boli existujúce spisy prerozdelené medzi nedostatočný počet sudcov a zamestnancov súdu. Aj napriek maximálnej snahe celého súdneho aparátu nie je reálne možné vybaviť všetky reštančné spisy naraz, resp. v lehote, ktorá by nezasiahla do práva na spravodlivý proces účastníkov. S poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania považuje predsedníčka ústavnú sťažnosť sťažovateľky za dôvodnú. Vzhľadom na skutočnosť, že mestský súd aktuálne vo veci riadne koná, považuje samotné prejednanie ústavnej sťažnosti a konštatovanie jej dôvodnosti za dostatočné.

Replika sťažovateľky:

9. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu nepovažoval ústavný súd za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

12. Predmetom napadnutého konania je žaloba o určenie neplatnosti uznesení vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. V súlade s judikatúrou ESLP vec nepatrí medzi tzv. citlivé konania, ku ktorým majú súdy pristupovať s osobitnou rýchlosťou. Do konania bolo nevyhnutné pribrať aj prekladateľa a realizovať úkony spojené s doručovaním do cudziny. V priebehu konania došlo k úmrtiu na strane žalovaných, s čím bola spojená potreba rozhodovania o pokračovaní v konaní s jeho dedičmi.

Taktiež počet žalovaných (pôvodne 49) predstavuje okolnosť, cez ktorú možno predmetnú vec vnímať ako skutkovo komplikovanejšiu.

13. Ďalším ústavným súdom posudzovaným kritériom je správanie sťažovateľky v napadnutom konaní. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom spisu ústavný súd konštatuje, že v správaní sťažovateľky nezistil žiadne významné skutočnosti, ktoré by prispeli k predĺženiu namietaného konania.

14. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup konajúceho súdu. Od doručenia žaloby v apríli 2019 do zistenia úmrtia jedného zo žalovaných, teda do 22. júla 2020, bol postup pôvodne vo veci konajúceho okresného súdu plynulý. Po tom, ako mu bolo 29. júla 2020 doručené právoplatné rozhodnutie v dedičskej veci po jednom zo žalovaných, o pokračovaní v konaní s jeho dedičmi rozhodol okresný súd až uznesením z 25. februára 2022 (teda po roku a pol). Medzičasom doručoval písomnosti ďalším žalovaným, robil lustrácie a vyzýval žalovaných na oznámenie názvu spoločnosti, resp. mena správcu, ktorý je oprávnený ich zastupovať (25. február 2022, 10. marec 2022). Od októbra 2022 do decembra 2023 bol mestský súd (pôvodne okresný súd) úplne nečinný. Následne 2. januára 2024 vyzval mestský súd obchodnú spoločnosť ParkingAgatova, s.r.o., či súhlasí so vstupom do konania na strane žalobcu, výzvu urgovoal 14. marca 2024 a 11. apríla 2024 mu bol doručený nesúhlas obchodnej spoločnosti so vstupom do konania. Vo veci došlo niekoľkokrát k zmene zákonného sudcu. Následná nečinnosť mestského súdu pokračovala až do 18. decembra 2024, keď súd určil termín prvého pojednávania na 19. máj 2025. Pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na 22. september 2025.

15. Nadväzujúc na už uvedené, ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka konania (viac ako 6 rokov) bola v značnej miere (viac ako dva roky) ovplyvnená úplnou nečinnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu), pričom dôvodnosť podania ústavnej sťažnosti bola konštatovaná aj predsedníčkou mestského súdu. Postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní tak došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať

16. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označených práv sťažovateľky, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, keďže napadnuté súdne konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené. Vec sťažovateľky sa nachádza po šiestich rokoch od podania žaloby na jej začiatku, vo veci bolo uskutočnené prvé a dosiaľ jediné pojednávanie.

VI. Trovy konania

18. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia.

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby vrátane dane z pridanej hodnoty celkovo teda vo výške 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

20. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

21. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu